

**Комплексна програма
запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою
статі, забезпечення гендерної рівності, протидії торгівлі людьми
на 2026- 2030 роки**

I. ПАСПОРТ

**Комплексної програми запобігання та протидії домашньому насильству і
насильству за ознакою статі, забезпечення гендерної рівності, протидії
торгівлі людьми на 2026–2030 роки**

1	Назва програми	Комплексна програма запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, забезпечення гендерної рівності, протидії торгівлі людьми на 2026–2030 роки
2	Підстава для розроблення	Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законами України «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про протидію торгівлі людьми», Указом Президента України від 21 вересня 2020 року №398/2020 «Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства», постановами Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі» та від 09 жовтня 2020 року №930 «Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.02.2026 року №184-р «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року»
3	Ініціатор Програми	Відділ соціального захисту населення

		Курісівської сільської ради
4	Розробник Програми	Відділ соціального захисту населення Курісівської сільської ради
5	Відповідальні виконавці	Відділ соціального захисту населення, Служба у справах дітей, КНТ «Центр надання соціальних послуг», Відділ освіти, культури, молоді, спорту і туризму, старости Новомиколаївського та Сербківського старостинських округів, заклади охорони здоров'я громади, поліція (за згодою)
6	Термін реалізації Програми	2026–2030 роки
7	Етапи виконання	Програма виконується в один етап протягом 2026–2030 років
8	Прогнозні обсяги та джерела фінансування	Фінансування здійснюється в межах асигнувань, передбачених у місцевому бюджеті, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством (грантові кошти, допомога міжнародних організацій)

РОЗДІЛ 2.

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству, насильству за ознакою статі, а також протидія торгівлі людьми є пріоритетними напрямками державної соціальної політики та обов'язковою складовою розвитку спроможної і безпечної громади.

Повномасштабна збройна агресія проти України суттєво загострила соціально-економічні та психологічні проблеми населення. Умови тривалого стресу, втрата майна, зниження рівня доходів, вимушена міграція, а також невизначеність майбутнього підвищують ризик виникнення конфліктів у родинях та провокують зростання випадків домашнього насильства й насильства за ознакою статі.

Ключові чинники та виклики воєнного стану на рівні громади:

1. Вплив психотравмуючих факторів війни: постійний психоемоційний тиск, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), складнощі адаптації військовослужбовців, які повертаються з зони бойових дій, та членів їхніх родин потребують системної психосоціальної підтримки для запобігання родинним конфліктам.

2. Внутрішньо переміщені особи (ВПО): перебування в громаді людей, які втратили домівки, часто супроводжується підвищеною соціальною вразливістю. Відсутність постійного житла, втрата роботи, розрив звичних

соціальних зв'язків роблять переселенців (особливо жінок з дітьми, осіб похилого віку та людей з інвалідністю) більш незахищеними перед ризиками потрапляння у ситуації домашнього насильства або трудової/експлуатаційної залежності.

3. Загрози торгівлі людьми: унаслідок погіршення матеріального стану та пошуку нових джерел доходу зростає ризик потрапляння мешканців громади та ВПО у сітки торгівлі людьми (зокрема, трудової експлуатації всередині країни та за кордоном, примусового залучення до жебрацтва чи нелегальної діяльності).

4. Прихований (латентний) характер насильства: у сільській місцевості та невеликих населених пунктах зберігається високий рівень латентності домашнього насильства через стереотипи, страх осуду, недостатню поінформованість щодо власних прав та наявних служб підтримки.

У громаді сформовано базову основу для реалізації державної політики у сфері захисту прав людини, однак функціонування системи потребує подальшого удосконалення, розширення та міжвідомчої координації.

Суб'єкти взаємодії в громаді: координацію заходів у сфері запобігання та протидії насильству здійснює уповноважений підрозділ відділ соціального захисту населення у тісній співпраці з:

1. Службою у справах дітей;
2. КНТ «Центром надання соціальних послуг» (фахівцями із соціальної роботи);
3. ЗДО/закладами загальної середньої освіти (педагогами, шкільними психологами);
4. Закладами охорони здоров'я громади (первинна медична ланка);
5. Сектором поліцейської діяльності (офіцерами громади, ювенальною превенцією);
6. Уповноваженими органами з питань безоплатної правничої допомоги (БПД) та громадськими організаціями.

Основні досягнення та наявний потенціал:

1. Первинна ідентифікація та реагування: забезпечено прийом та реєстрацію повідомлень про випадки домашнього насильства або загрозу їх вчинення.

2. Мобільність та соціальний супровід: залучено фахівців із соціальної роботи для оцінки потреб постраждалих осіб, екстреного реагування та надання первинної психологічної чи соціально-побутової допомоги.

3. Міжвідомче інформування: налагоджено оперативний обмін інформацією між поліцією, службою у справах дітей та соціальним захистом відповідно до Порядку взаємодії (Постанова КМУ № 658).

Існуючі проблеми та прогалини, що потребують розв'язання:

а. Недостатність спеціалізованих служб: відсутність або обмежена спроможність спеціалізованих служб підтримки (денних центрів, мобільних бригад соціально-психологічної допомоги, спеціалізованих служб первинного консультування).

б. Потреба у підвищенні кваліфікації фахівців: суб'єкти взаємодії (освітяни, медики, соціальні працівники) потребують постійного навчання щодо алгоритмів виявлення, ідентифікації та перенаправлення постраждалих осіб (зокрема дітей, постраждалих від насильства або свідків такого насильства).

с. Необхідність розширення інформаційної роботи: потреба в проведенні регулярних роз'яснювальних кампаній серед населення щодо гендерної рівності, протидії торгівлі людьми та алгоритму дій у разі потрапляння в ситуацію насильства.

д. Гендерний мейнстримінг: необхідність більш активного впровадження гендерно орієнтованого підходу під час формування місцевого бюджету та розробки місцевих програм розвитку.

РОЗДІЛ 3.

Мета та основні завдання Програми

3.1. Мета Програми

Головною метою Програми є: створення в громаді ефективного, узгодженого та доступного механізму запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, протидії торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, а також гарантування своєчасної, комплексної, високоякісної та захищеної допомоги особам, які постраждали від такого насильства або потрапили в ситуацію торгівлі людьми.

3.2. Основні завдання Програми

Для досягнення поставленої мети протягом 2026–2030 років передбачається вирішення таких ключових завдань:

1. Удосконалення системи міжвідомчої взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання насильству та торгівлі людьми:

- Забезпечення чіткої та оперативної координації дій між органами місцевого самоврядування, підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я, освіти, службою у справах дітей, Центром надання соціальних послуг та суб'єктами надання безоплатної правничої допомоги (відповідно до Постанови КМУ № 658).

- Впровадження єдиного алгоритму реагування, обміну інформацією та оперативного перенаправлення постраждалих осіб для отримання належної медичної, психологічної, юридичної та соціальної допомоги.

- Забезпечення діяльності Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми при виконавчому комітеті ради.

2. Розвиток мережі спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб:

- Розширення та підтримка функціонування мобільних бригад соціально-психологічної допомоги постраждалим особам.

- Забезпечення роботи спеціалізованих служб первинного консультування (зокрема, «гарячих ліній», пунктів психосоціальної підтримки, денних центрів перебування).

- Організація взаємодії з регіональними, обласними закладами, а також з закладами інших територіальних громад (притулками, кризовими кімнатами, центрами соціально-психологічної допомоги) для забезпечення безпечного тимчасового проживання постраждалих осіб у разі виникнення загрози їхньому життю чи здоров'ю.

- Забезпечення надання комплексних соціальних послуг (екстреного (кризового) втручання, консультування, соціального супроводу, юридичної допомоги).

3. Проведення інформаційно-просвітницьких та профілактичних кампаній серед населення громади:

- Проведення щорічних Всеукраїнських акцій («16 днів проти насильства», Всесвітній день протидії торгівлі людьми, День безпечного Інтернету тощо).

- Посилення роз'яснювальної роботи серед мешканців громади (зокрема у сільській місцевості та серед внутрішньо переміщених осіб) щодо нульової толерантності до насильства, алгоритму дій у разі загрози та контактування зі службами допомоги.

- Поширення інформаційних матеріалів (буклетів, плакатів, пам'яток, публікацій на офіційній веб-сторінці та у соціальних мережах) про ризики потрапляння у ситуації торгівлі людьми та трудової експлуатації.

- Проведення профілактичних заходів, тренінгів та лекцій у закладах освіти громади щодо запобігання булінгу, домашньому насильству та формуванню ненасильницької поведінки серед молоді.

4. Впровадження гендерно орієнтованого підходу в діяльності органів місцевого самоврядування:

- Інтеграція принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у процес розробки, затвердження та виконання місцевих цільових програм і стратегій розвитку громади;

- Застосування гендерно орієнтованого бюджетування (ГОВ) під час формування та виконання місцевого бюджету;

- Забезпечення збору та аналізу розподілених за статтю та віком даних у всіх сферах життєдіяльності громади.

- Сприяння збалансованій представленості жінок і чоловіків на рівнях прийняття управлінських рішень в органах місцевого самоврядування.

5. Підвищення професійної компетенції фахівців суб'єктів взаємодії:

- Організація та проведення системного навчання, тренінгів, семінарів і супервізій для фахівців із соціальної роботи, освітян, медичних працівників, посадових осіб місцевого самоврядування та поліцейських громади.

- Навчання фахівців методикам раннього виявлення випадків насильства, ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та роботі з дітьми, які стали свідками або постраждали від насильства.

- Забезпечення підтримки та запобігання професійному (емоційному) вигоранню працівників, які надають допомогу постраждалим особам.

РОЗДІЛ 4.

Обсяги та джерела фінансування Програми

Фінансове забезпечення виконання Комплексної програми здійснюється відповідно до законодавства України за рахунок коштів місцевого бюджету в межах реальних асигнувань, затверджених рішеннями ради про місцевий бюджет на відповідний фінансовий рік, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

РОЗДІЛ 5.

Перелік напрямів, завдань та заходів Програми

Для забезпечення якісного виконання та дієвого контролю за реалізацією Програми розроблено перелік завдань і заходів (додаток 1 до додатка 1 до рішення сільської ради)

РОЗДІЛ 6.

Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Комплексної програми протягом 2026–2030 років дозволить створити в громаді безпечне середовище, забезпечити ефективний захист прав громадян та сформувати спроможну систему реагування на будь-які прояви насильства й дискримінації.

Ключові очікувані результати виконання Програми:

- Зниження рівня латентності випадків домашнього насильства та торгівлі людьми;

- Збільшення рівня довіри мешканців громади (зокрема внутрішньо переміщених осіб) до органів місцевого самоврядування, суб'єктів соціального захисту та правоохоронних органів.

- Раннє виявлення прихованих випадків насильства, у тому числі відносно дітей, осіб похилого віку та осіб з інвалідністю.

- Оперативне реагування на випадки насильства та надання кваліфікованої допомоги 100% звернених осіб:

- Забезпечення 100% охоплення комплексними соціальними, психологічними, медичними та юридичними послугами осіб, які звернулися або були ідентифіковані як постраждалі від домашнього насильства, насильства за ознакою статі чи торгівлі людьми.

- Скорочення часу реагування міжвідомчих суб'єктів на отримані повідомлення про вчинення насильства або загрозу його застосування.

- Безперебійне функціонування Мобільної бригади соціально-психологічної допомоги та надання якісного соціального супроводу тим, хто цього потребує.

- Підвищення обізнаності мешканців громади щодо прав та способів захисту:

- Підвищення рівня поінформованості населення щодо нульової толерантності до будь-яких форм насильства, алгоритмів дій у кризових ситуаціях та контактів «гарячих ліній».

- Формування у дітей та молоді громади навичок ненасильницького спілкування, усвідомлення особистісних кордонів та запобігання булінгу.

- Мінімізація ризиків потрапляння мешканців громади у ситуації торгівлі людьми, примусової або трудової експлуатації через регулярне проведення роз'яснювальної роботи.

- Забезпечення ефективної роботи з кривдниками.

Урахування гендерного аспекту при прийнятті управлінських рішень та формуванні місцевого бюджету:

- Системне застосування гендерно орієнтованого підходу під час розробки, реалізації та моніторингу місцевих цільових програм і стратегій розвитку громади.

- Запровадження практика аналізу дезагрегованих (розподілених за статтю та віком) даних при формуванні місцевого бюджету, що дозволить максимально враховувати потреби різних соціальних груп жінок і чоловіків.

- Забезпечення рівного доступу мешканців громади до економічних, соціальних та адміністративних ресурсів.

РОЗДІЛ 7.

Координація та контроль за ходом виконання Програми

1. Координація виконання Програми:

- Координацію дій виконавців щодо реалізації заходів Комплексної програми здійснює уповноважений виконавчий орган ради — Відділ соціального захисту населення.

- Забезпечення узгодженої співпраці між усіма суб'єктами взаємодії (освітою, охороною здоров'я, службою у справах дітей, поліцією, комунальними установами та громадськими організаціями) здійснюється через Координаційну раду при виконавчому комітеті ради.

2. Моніторинг виконання Програми:

- Відділ соціального захисту населення здійснює постійний (щоквартальний та щорічний) моніторинг стану виконання заходів Програми,

аналіз ефективності використаних ресурсів та досягнення очікуваних результатів.

- Співвиконавці Програми (структурні підрозділи ради, заклади освіти, охорони здоров'я, Центр надання соціальних послуг тощо) подають Відділу соціального захисту населення узагальнені матеріали та інформацію про стан виконання заходів щороку до 05 січня року, наступного за звітним.

3. Порядок та терміни звітування:

- Відділ соціального захисту населення узагальнює отриману інформацію та готує підсумковий щорічний звіт про хід виконання Програми.

- Уповноважений орган надає узагальнений звіт на розгляд виконавчого комітету ради щороку до 15 січня року, наступного за звітним.

- Інформація про результати виконання Програми за звітний період оприлюднюється на офіційному вебсайті Курісівської сільської ради для забезпечення прозорості та поінформованості громади.

4. Контроль за виконанням Програми:

Контроль за реалізацією заходів Програми здійснює:

- постійна комісія ради з питань прав людини, законності, депутатської діяльності, етики і регламенту, та гуманітарних питань, та захисту прав ветеранів та їх родин.

- постійна комісія ради з питань фінансів, бюджету, планування соціально – економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва.

В.о. Курісівського сільського голови

Наталія БУГАЙЧУК